

MITEN KORONA VAIKUTTI PERHEIDEN HENKIVAKUUTUSTURVAAN?

TUTKIMUSJULKAISU, LASIPALATSI, 19.9.2023

TERVETULOA TILAISUUTEEN!

Tytti Sulander
Viestintäjohtaja
Etna

AVAUSSANAT

Arno Ahosniemi
Toimitusjohtaja
Finanssiala ry

MITEN KORONAPANDEMIA VAIKUTTI HENKIVÄKUUTUSTEN KYSYNTÄÄN?

Olli Ropponen
Tutkimuspäällikkö
Etila

Henkivakuutusvaje ja koronavirus

Olli Ropponen, Tero Kuusi ja Tarmo Valkonen
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Tutkimuksen julkistustilaisuus
Helsingissä, 19. syyskuuta 2023

- Vuonna 2021 alkanut hanke, jossa tutkittiin:
- OSASSA I: Suomalaisten henkilöiden **henkivakuutusvajetta**
  - 1) Vakuutusvajeen keskimääräinen **suuruus** Suomessa (paljonko turva < tarve?)
  - 2) Mitkä **tekijät** selittävät vakuutusvajetta?
- OSASSA II: Uusien henkivakuutusten ottamista **koronapandemian** aikana
  - 1) **Muuttuiko** henkivakuutusten ottaminen koronapandemian seurauksena?
  - 2) **Minkälaiset henkilöt** lisäsivät henkivakuutusten ottamista eniten?

Henkivakuutuksen tarve

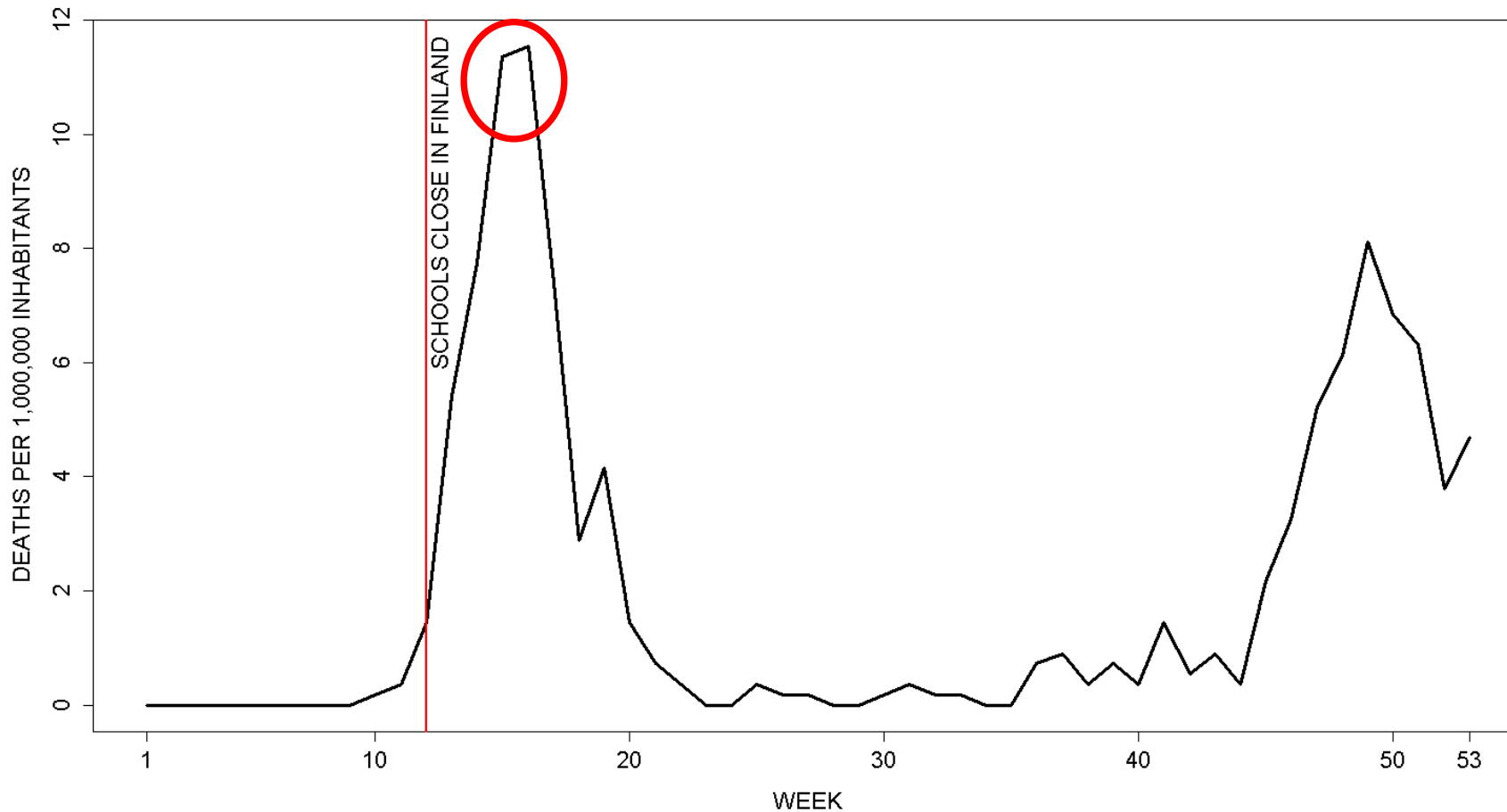
- Lähtökohta henkivakuuttamiselle:
  - Jokaisella on ennenaikaisen **kuoleman riski** (tapaturma, sairaus, tauti)
  - Huoltajan kuolema heikentää kotitalouden toimeentuloa ja **elintaso**
    - Voiko asua yhtä isossa asunnossa? Voiko harrastaa samoja asioita? Onko autosta luovuttava?
    - Korona-pandemia on lisännyt ennenaikaisen kuoleman riskiä
- Kuinka kuolemanriskiin voi **varautua**?
  - **Lakisääteiset** perhe-eläkkeet (leskeneläke, lapsen eläke) turvaavat osittain
  - Vapaaehtoinen **riskihenkivakuutus täydentää** lakisääteistä turvaa
  - Henkivakuutukset pyrkivät säilyttämään jäljelle jäävän kotitalouden **elintaso**

Korona ja kuolemanriski

- **Koronavirus (Covid-19) levisi nopeasti maailmalla**
  - **Havaittiin** Kiinassa (Wuhan) Joulukuussa 2019
  - 11.1.2020: Ensimmäinen koronavirukseen liittyvä **kuolema** (viikko 2)
  - 29.1.2020: Ensimmäinen **tartunta Suomessa** (viikko 5)
  - 30.1.2020: WHO julisti maailmanlaajuisen hätätilan (viikko 5)
  - 14.2.2020: Ensimmäinen koronavirukseen liittyvä **kuolema Euroopassa** (Ranska; viikko 7)
  - 18.3.2020: **Koulut** suljettiin Suomessa (viikko 12)
- **Maailmanlaajuisesti 7 miljoonaa** koronaan liittyvää kuolemaa
  - **10,000** näistä Suomessa
- **Koronapandemia on kasvattanut kuolemanriskiä**
  - Erityisesti iäkkäämpien keskuudessa

Koronaan liittyvien kuolemien määrä Suomessa (viikottain, 2020)

- Kohonnut kuolemanriski → henkivakuutusten kysyntä?
- Keskeisiä kysymyksiä:
  - 1) **Vaikuttko** pandemia henkivakuutusten kysyntään?
  - 2) **Mihin** tietoon **reagoitiin** (Suomen vai SHP-tason tietoihin)?
  - 3) **Ketkä** reagoivat?

Aineisto

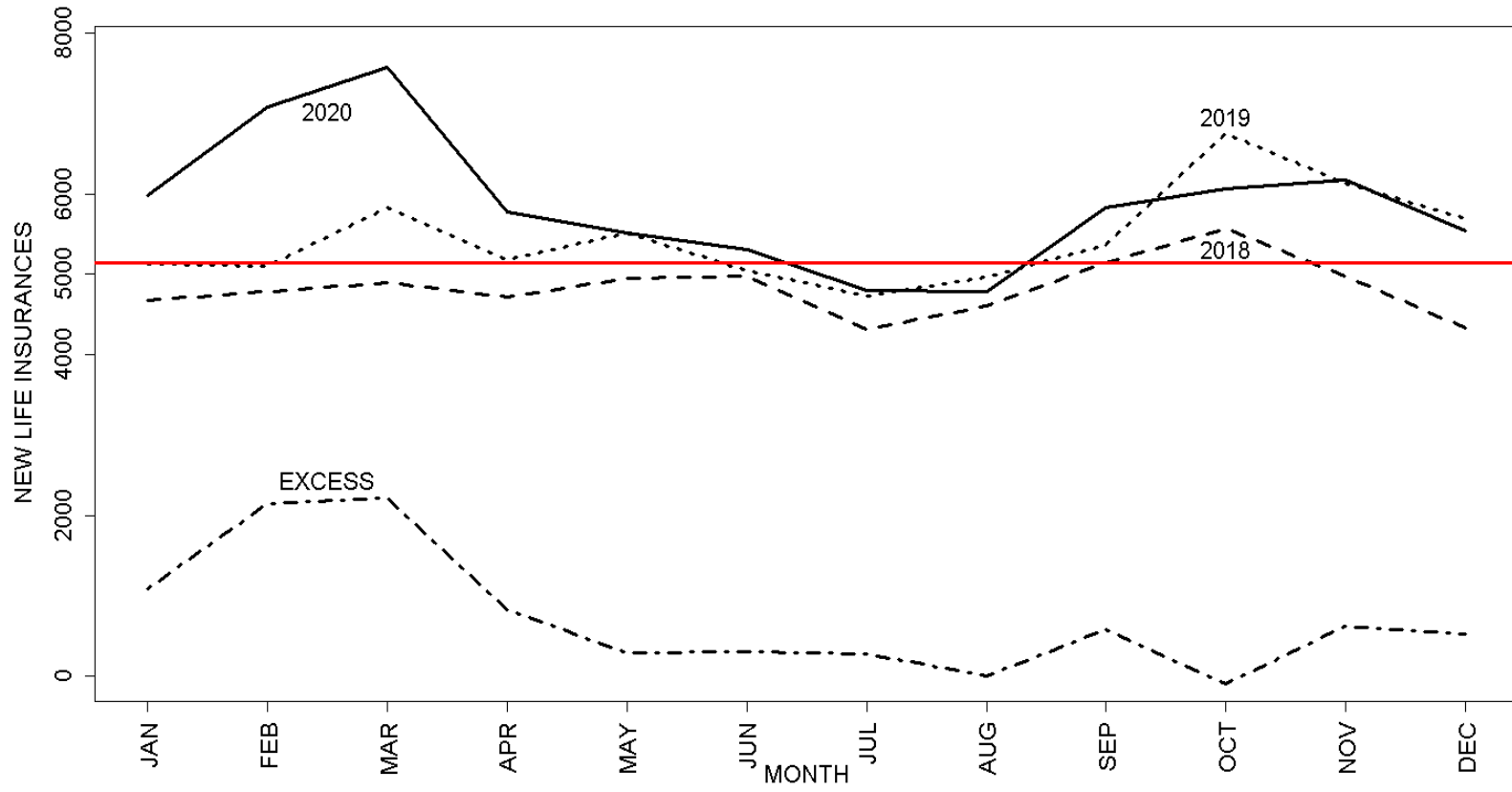
1) Yksilötason **henkivakuutusaineisto** vuosilta 2018-2020:

- **Uudet** henkivakuutukset (päivän tarkkuudella)
- **Olemassa olevat** henkivakuutukset (kunkin vuoden lopussa)
- Henkilöiden ja heidän kotitalouksiensa **taustaominaisuuksia** (FOLK)

2) **Korona-tietoja tartunnoista, kuolemista ja testeistä** (viikkotasoin; THL)

- Sekä **ajallista** (maatasolla) että **alueellista** vaihtelua (SHP-tasolla) tautitilanteesta
- Tarkastellaan yksilötason **riskihenkivakuutuksia**
- Keskitytään **uusiin henkivakuutuksiin** koronapandemian aikana

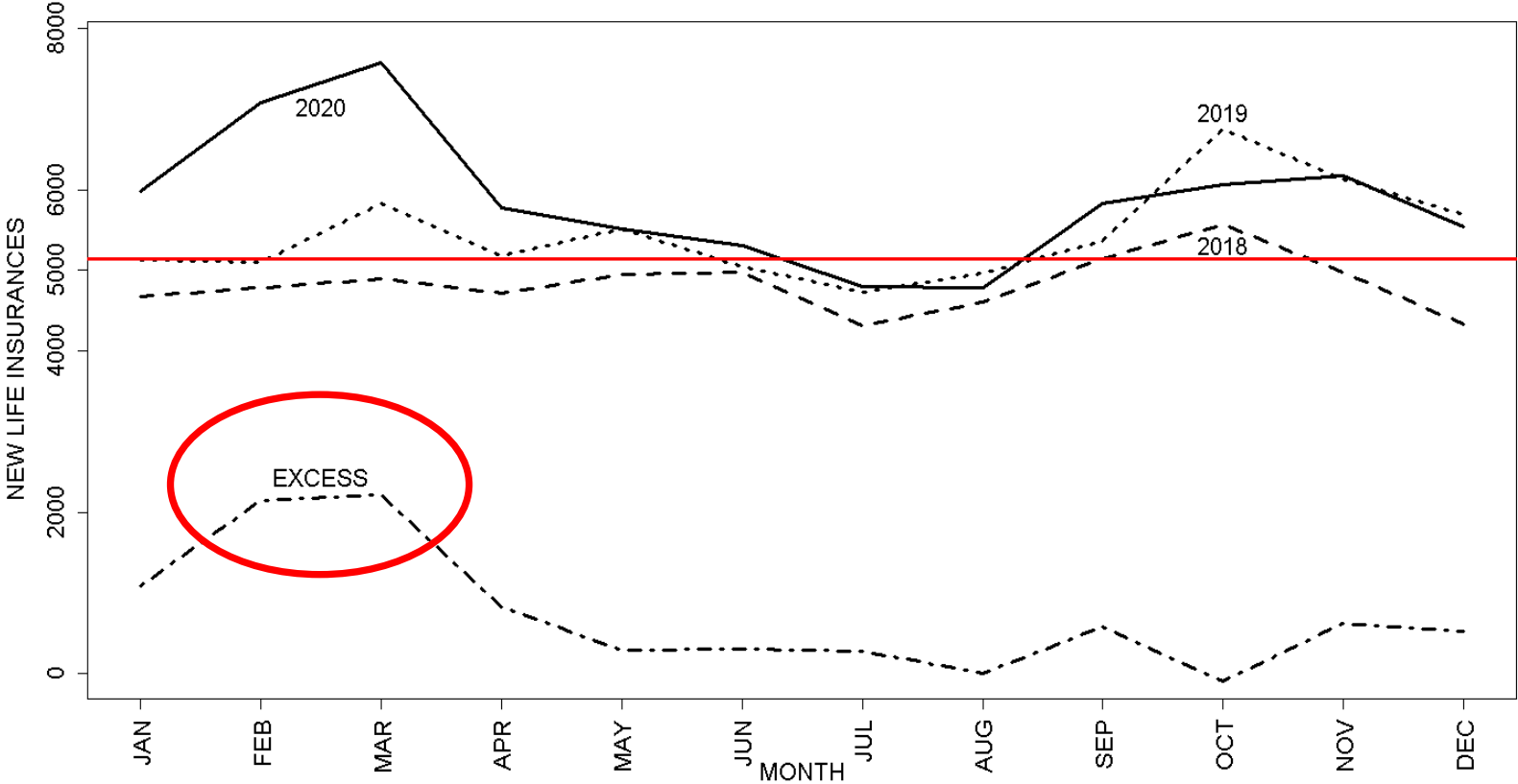
Uudet henkivakuutukset 2018-2020

- Uusien henkivakuutusten **lukumäärä kasvoi** vuoden 2020 alkupuolella (5 000:sta)

Uudet henkivakuutukset 2018-2020

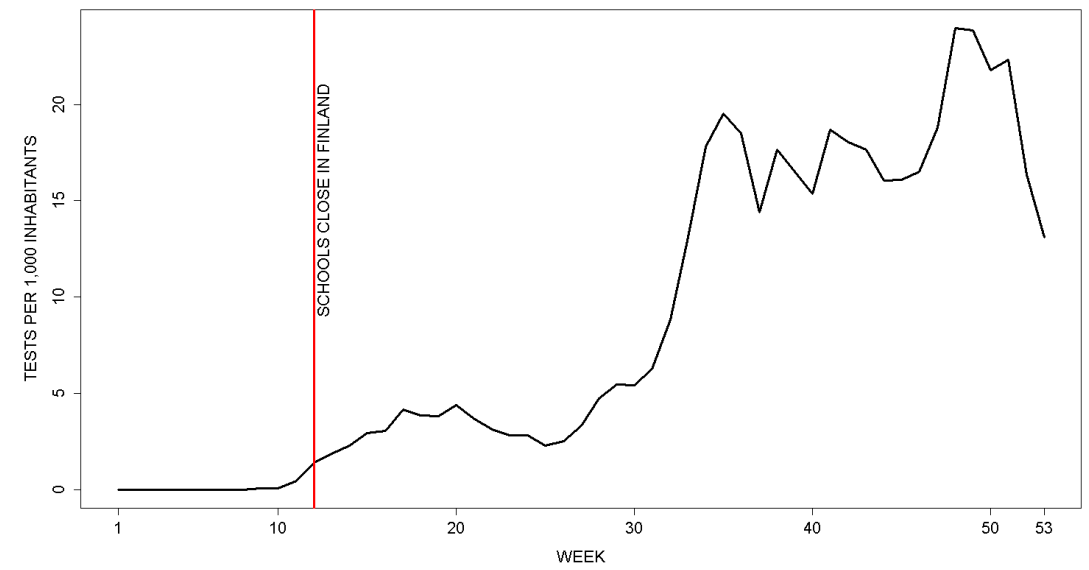
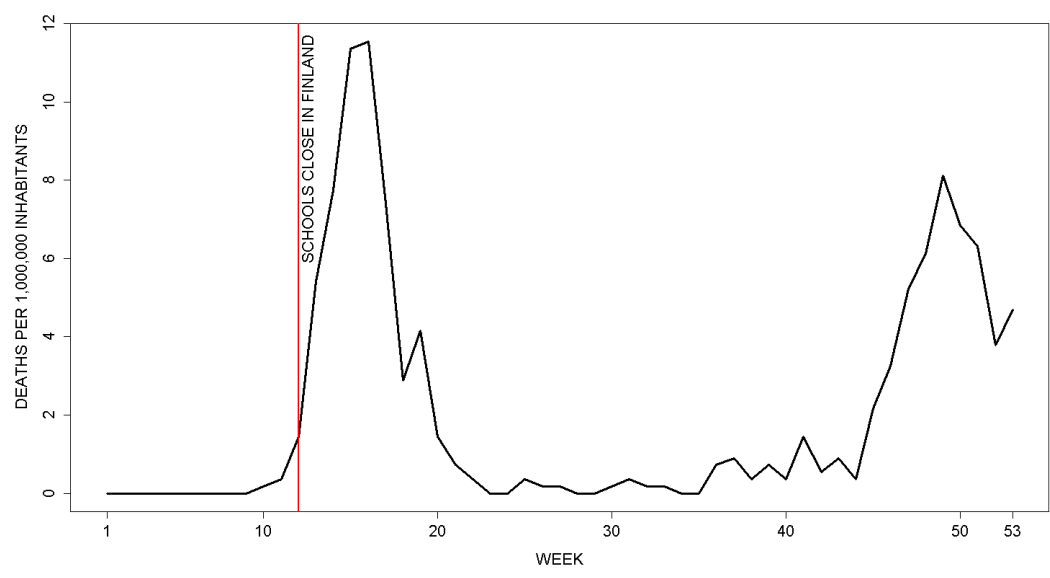
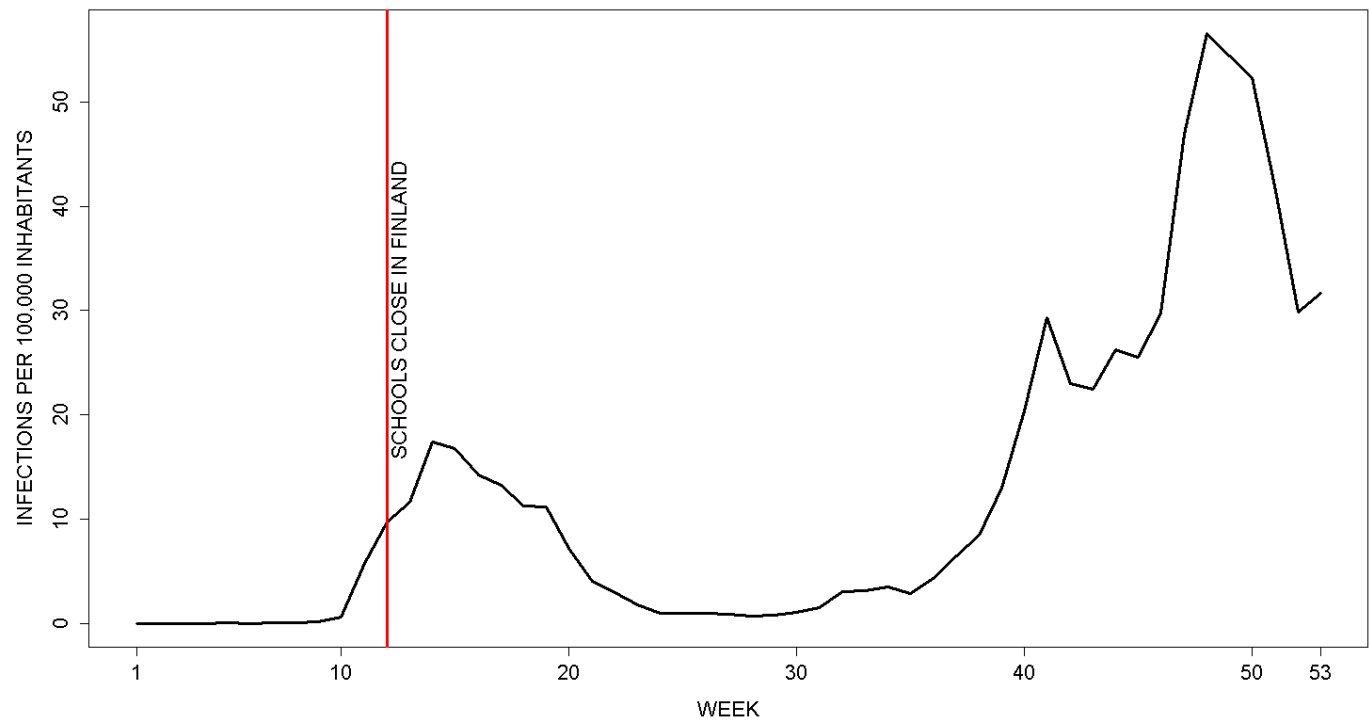

- Noin 2 000 uutta henkivakuutusta enemmän helmi- ja maaliskuussa 2020
  - Kokonaisuudessaan noin 6 000 uutta henkivakuutusta enemmän kuin ennen (20 % lisäys 1-6/2020)
-
- Uusien henkivakuutusten vakuutussummat kasvoivat vuoden 2020 alussa 16 %

Koronariski

• Kuva: **Maatason** koronatietoja Suomessa (viikkotasoa):

- 1) Tartunnat
- 2) Kuolemat
- 3) Testatut

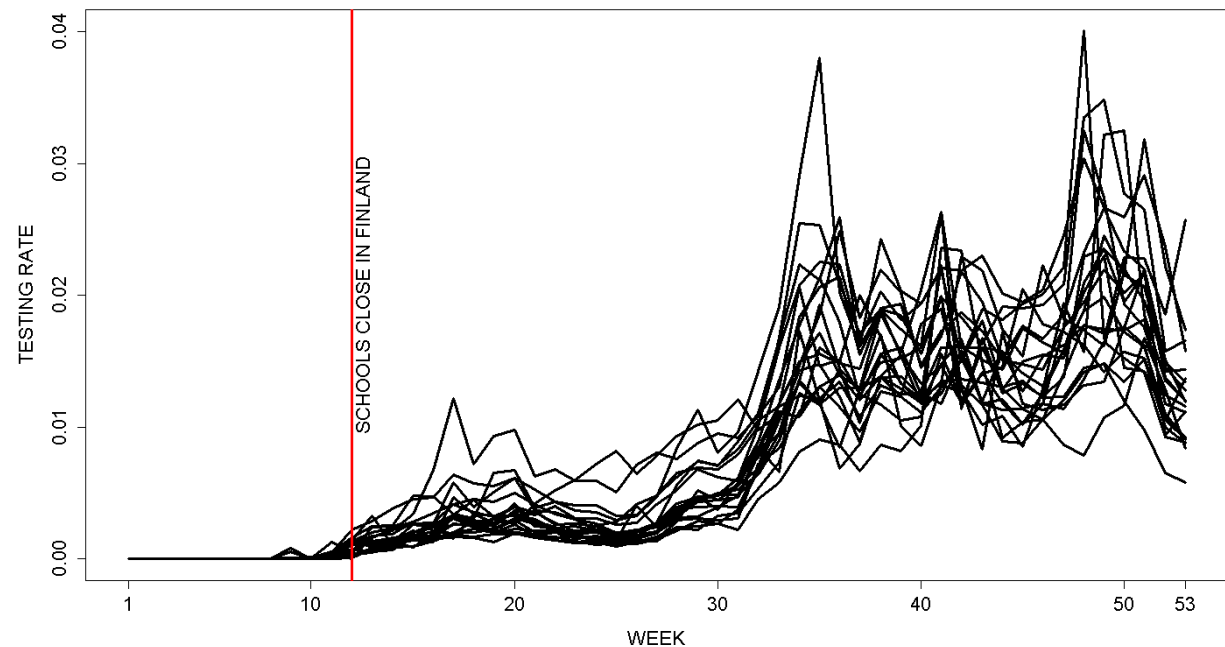
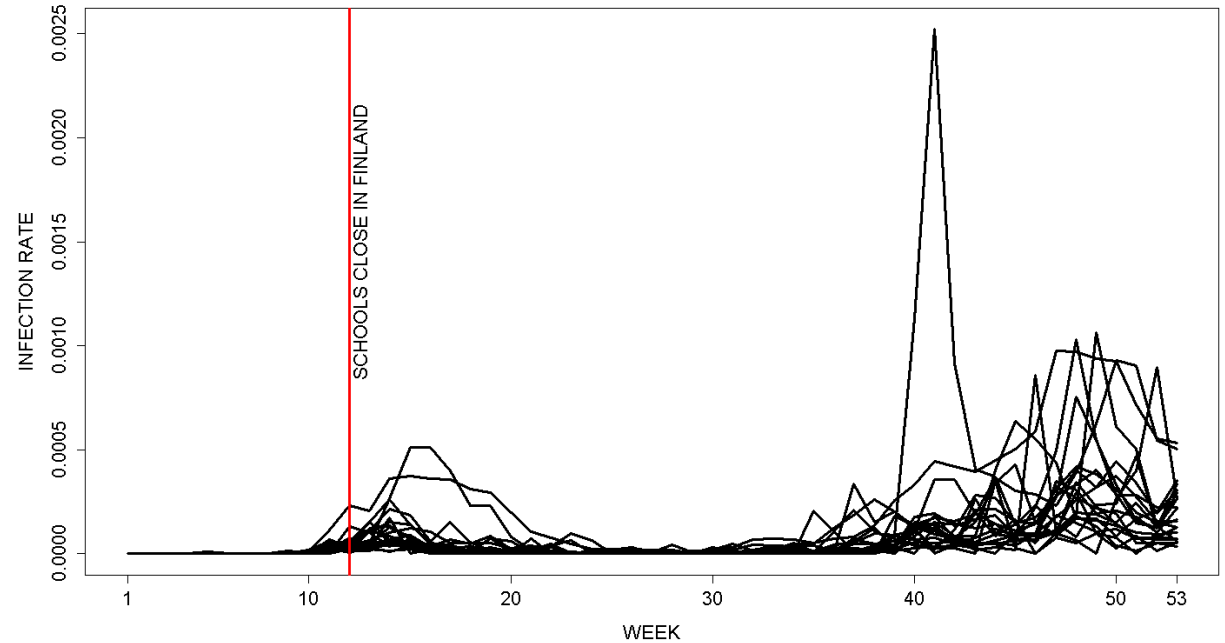

Koronariski

- Kuva: **Sairaanhoitopiiritason** koronatietoja (viikkotasoa):

- 1) Tartunnat
- 2) Testatut

- Suomessa 19 sairaanhoitopiiriä

Analyysi

- Tarkastelemme uusien henkivakuutusten **lukumääriä** ja **vakuutussummia**
- Keskitymme
  - 1) **Lyhyen aikavälin vaikutuksiin** (1–6/2020 vs 1–6/2018 & 2019) ja
  - 2) **Henkilöihin ikävälillä 21-60**
    - He ovat tyypillisesti perheen *elättäjiä* ja heillä on pääsy *henkivakuutusmarkkinoille*
- Tarkastelut tehdään **kuukausitasolla**
- Käytämme lineaarista todennäköisyysmallia (tehty myös logit/probit-estimoinneilla)
  - $Q_{it} = \beta p_{it} + \gamma Z_{it} + \varepsilon_{it}$
  - Q_{it} kertoo uusista henkivakuutuksista, p_{it} koronatilanteesta, Z_{it} kontrollimuutujista
  - Kontrolloitu henkivakuutusten kysyntään vaikuttavia tekijöitä: kuukausi, sukupuoli, ikä, tulot, lasten lkm

Tulokset

Maatason tulokset

Korona-mitta (osuus)	JOUSTO (HENKIV.)	
	LUKU- MÄÄRÄ	VAKUUTUS- SUMMA
TARTUNNAT	0.11	0.04
KUOLLEET	0.08	-0.03
TESTATUT	0.12	0.06

- Henkivakuutusten kysyntä reagoi **positiivisesti** kaikkiin **maatason** koronamittoihin
  - Tartunnat, kuolemat, testatut
  - 10 % lisäys koronamitassa -> **uusien henkivakuutusten kasvu** noin 1 % ($e \approx 0.1$)
- **Vakuutussummien** osalta **ei** selkeää tulosta (vaihtelevat +/- välillä & abs. pienempiä)

Tulokset

Maatason tulokset

Korona-mitta (osuus)	JOUSTO (HENKIV.)	
	LUKU- MÄÄRÄ	VAKUUTUS- SUMMA
TARTUNNAT	0.11	0.04
KUOLLEET	0.08	-0.03
TESTATUT	0.12	0.06

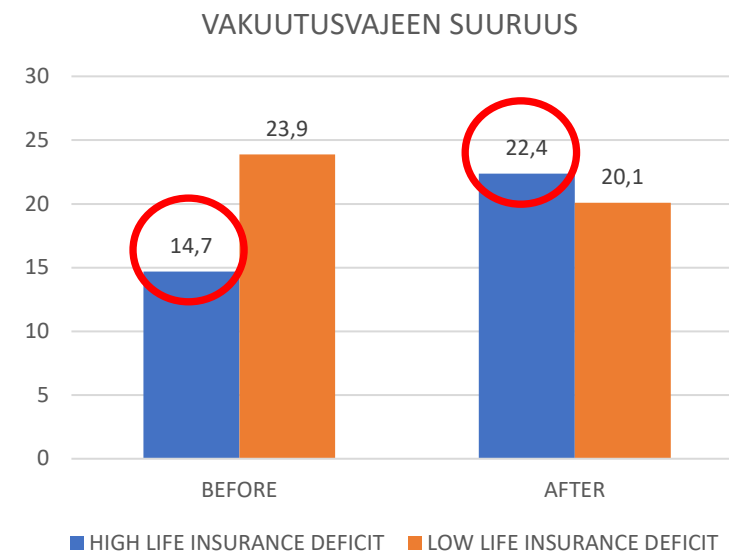
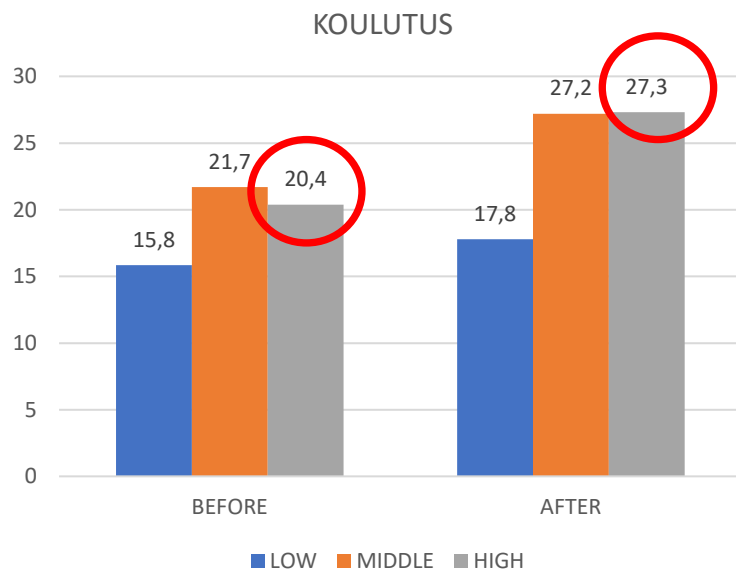
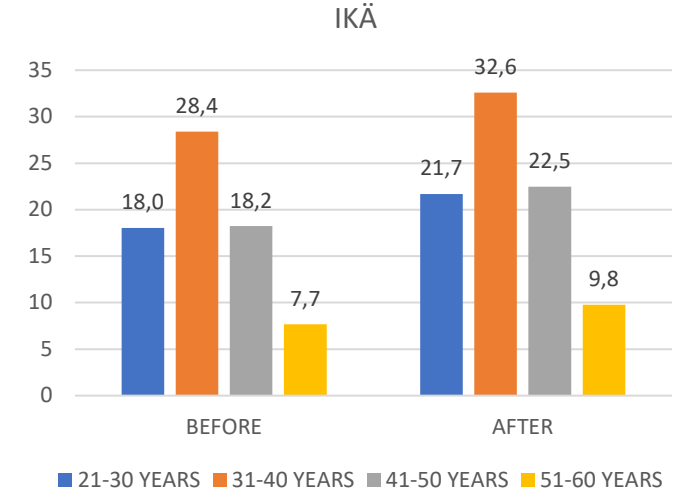
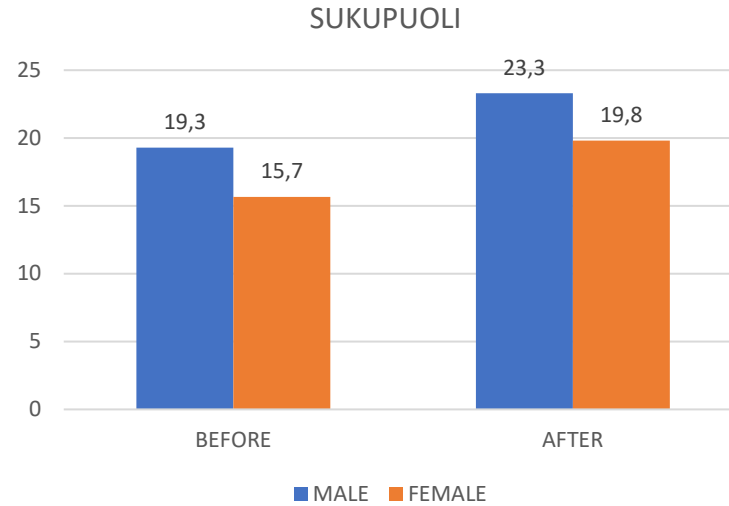
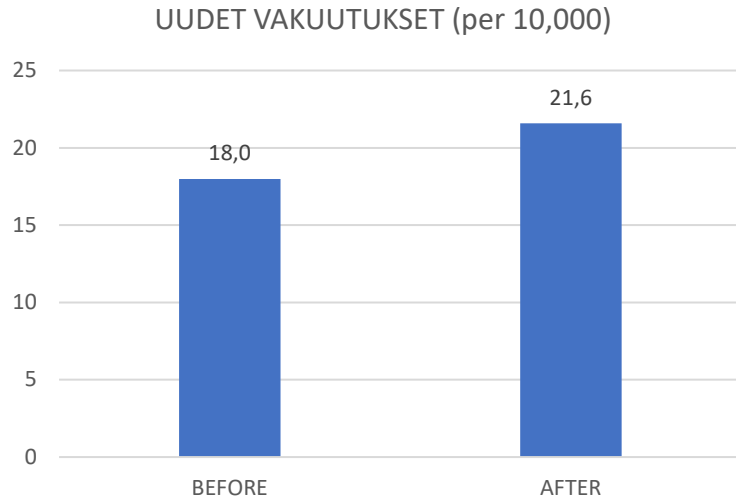
SHP-tason tulokset

Korona-mitta (osuus)	JOUSTO (HENKIV.)	
	LUKU- MÄÄRÄ	VAKUUTUS- SUMMA
TARTUNNAT	0.05	-0.03
TESTATUT	0.07	-0.03

- Henkivakuutusten kysyntä **reagoi positiivisesti** myös SHP-tason koronatiotoihin
  - Reaktio noin **puolet** verrattuna maatason tuloksiin – miksi pienempi?
  - Ihmiset mahdollisesti paremmin **tietoisia** maatason koronatilanteesta
  - Tai ovat voineet ajatella maatason tilanteen olevan **myöhemmin** käsillä myös omassa SHP:ssä

Ketkä ottivat uusia henkivakuutuksia?

Uusien henkivakuutusten lkm:

- **Ennen:** 18/10,000
- **Jälkeen:** 21-22/10,000

Suurimmat reaktiot:

- Korkeasti koulutetuilla (+ 34 %)
- Henkilöillä, joilla vakuutusvaje suuri (+52 %; turva < tarve)
- Niillä, joilla ennestään vakuutus

Johtopäätökset

- **Koronapandemia vaikutti henkivakuutusten kysyntään Suomessa**
  - Henkivakuutusten **lukumäärä** kasvoi **20 %** (1-6/2020; henkilöt ikävälillä 21-60)
  - **Vakuutussummat** kasvoivat **16 %**
- **Henkivakuutusten kysyntä reagoi kaikkiin koronamittoihin**
  - Suurin reaktio **maatason koronatiitoihin**
    - Koronamitan 10 % kasvusta seurasi keskimäärin 1 % kasvu uusien henkivakuutusten määrässä ($e \approx 0.1$)
    - Ihmiset mahdollisesti tietoisempia maatason tiedoista, tai sitä käytettiin ennusteena
- **Henkivakuutusten kysyntä kasvoi voimakkaimmin**
  - **Korkeasti koulutettujen** joukossa (tieto vakuuttamisen tarpeesta)
  - Henkilöillä, joilla aiemmin **suuri vakuutusvaje** (haavoittuvaisimmassa asemassa)
  - Henkilöillä, joilla jo **ennestään** henkivakuutus (tieto vakuutuksista)

KIITOS

SUOMALAINEN VAKUUTTAA PAREMMIN OMAISUUTENSA KUIN HENKENSÄ – MIKSI?

PEKKA LUUKKANEN
toimitusjohtaja
Nordea Henkivakuutus

TIMO LAITINEN
toimitusjohtaja
Henkivakuutusyhtiö
Kaleva

ELLI AALTONEN
työelämäprofessori,
YTT, dosentti

OLLI ROPPONEN
tutkimuspäällikkö
Etila

TIILAIŠUUDEN PÄÄTÖSSANAT

Päivi Luna
Johtava asiantuntija
Finanssiala ry

KENELLE KELLOT SOIVAT?

MINUN HERRAN JA MINEN NAINAN
RISTINNAUKSETTIN, COULETETTIN, JA
JON-300 HALIDATIN.

Ge MEYER 1763. CAMPANA

MISTÄ TURVAA?

Helsinki 1950. Yhteiskirjapaino Oy.

Onko miehesi henkivakuutettu?

”Vaikka Suomi on sadassa vuodessa kehittynyt kehitysmaasta nykyiseksi hyvinvointiyhteiskunnaksi, yksilöllä on edelleen oma roolinsa itsestään ja läheisistään huolehtimisessa.”

FINANSSIALA

~ Ihmisen arjessa

[Finanssiala.fi](https://finanssiala.fi)

[@finanssiala](https://twitter.com/finanssiala)

[Finanssiala ry](https://www.facebook.com/Finanssiala_ry)

[Finanssiala ry](https://www.linkedin.com/company/Finanssiala_ry)

[@finanssiala](https://www.instagram.com/finanssiala)